

CENTRALNE BIURO ANTYKORUPCYJNE

<https://www.cba.gov.pl/pl/aktualnosci/4654,15-lat-CBA.html>
07.05.2025, 06:05

09.06.2021 15 lat CBA

09.06.2021



Fot. CBA

Ponad 1300 funkcjonariuszy i pracowników cywilnych zatrudnionych w CBA obchodzi dzisiaj po raz pierwszy Święto Służby. Na co dzień rozpoznają, analizują, kontrolują, wykrywają, zwalczają, współpracują, monitorują, edukują, chronią, zapobiegają, ale przede wszystkim służą obywatelom i Państwu.

Centralne Biuro Antykorupcyjne zostało powołane ustawą z 9 czerwca 2006 roku. Była to odpowiedź na brak organu antykorupcyjnego, który w sposób kompleksowy zwalczałaby przestępczość korupcyjną. Podobne rozwiązania stosowane były w innych państwach, takich jak na przykład: Wielka Brytania, Francja, Holandia oraz w ramach Unii Europejskiej - w ramach której w 1999 r. powołany został Europejski Urząd ds. Zwalczania Oszustw (OLAF). Powołanie CBA stanowiło także realizację postanowień art. 6 Konwencji Narodów Zjednoczonych przeciwko korupcji, przyjętej przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych dnia 31 października 2003 r., który zobowiązywał Polskę do powołania wyspecjalizowanej agencji antykorupcyjnej.

CBA ma status służby specjalnej, właściwej w sprawach zwalczania korupcji w instytucjach państwowych i samorządzie terytorialnym oraz życiu publicznym i gospodarczym, a także zwalczania działalności godzącej w interesy ekonomiczne państwa.

Działalność Biura oparta jest na czterech filarach:

- 1) czynnościach operacyjno-rozpoznawczych oraz dochodzeniowo-śledczych,
- 2) czynnościach kontrolnych,

3) czynnościach analitycznych,

4) prewencji korupcji.

W ramach filaru pierwszego, zadania CBA obejmują rozpoznawanie, zapobieganie i wykrywanie przestępstw. Rokrocznie CBA prowadzi około 500 spraw operacyjnych i ponad 570 postępowań przygotowawczych. Filar drugi wiąże się z kontrolą prawidłowości i prawdziwości oświadczeń majątkowych lub oświadczeń o prowadzeniu działalności gospodarczej osób pełniących funkcje publiczne, a także z ujawnianiem przypadków nieprzestrzegania określonych przepisami prawa procedur w zakresie podejmowania i realizacji decyzji między innymi w przedmiocie prywatyzacji i komercjalizacji, wsparcia finansowego i udzielania zamówień publicznych. Co roku CBA przeprowadza około 160 kontroli, 790 analiz przedkontrolnych i 1360 spraw kontrolnych. Filar trzeci odnosi się do prowadzenia działalności analitycznej, dotyczącej zjawisk występujących w obszarze właściwości CBA oraz przedstawiania w tym zakresie informacji Prezesowi Rady Ministrów, Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej, Sejmowi oraz Senatowi. Biuro prowadzi analizy kryminalne, sprawy analityczne, weryfikuje oświadczenia o braku konfliktu interesów, czy też prowadzi czynności w ramach osłony antykorupcyjnej. Analizy dotyczą przede wszystkim najważniejszych procesów prywatyzacyjnych i zamówień publicznych, a także zagrożeń, które mogą towarzyszyć realizacji programów rządowych oraz wykorzystaniu środków unijnych. Od kilku lat działania analityczno-informacyjne CBA koncentrują się także na zjawiskach występujących na rynku farmaceutycznym i informatycznym. W związku z rozwojem pandemii COVID-19 na polecenie Ministra Koordynatora Służb Specjalnych Biuro objęło osłoną antykorupcyjną Tarczę Finansową PFR adresowaną do dużych przedsiębiorców.

Biuro prowadzi także szereg działań o charakterze profilaktycznym i edukacyjnym, współpracując w tym zakresie z instytucjami krajowymi i międzynarodowymi, w myśl zasady „lepiej zapobiegać niż leczyć”. Do tej pory CBA podjęło inicjatywy między innymi w następującym zakresie: redakcja strony internetowej o charakterze edukacyjnym antykorupcja.gov.pl, wydanie ponad 60 publikacji, które są udostępnione w formie e-booków na stronach internetowych Biura, prowadzenie szkoleń antykorupcyjnych, w których wzięło udział w formie stacjonarnej ponad 60 tys. osób czy też zorganizowanie dla dzieci uczących się zdalnie, konkursu „Co to znaczy być uczciwym?”. Użytkownicy ogólnodostępnej platformy e-learningowej udostępnionej przez CBA ukończyli już ponad 300 000 szkoleń.

CBA było także liderem Rządowego Programu Przeciwdziałania Korupcji na lata 2018-2020 oraz odpowiadało za jego liczne działania. Na potrzeby Programu jako cele szczegółowe zdefiniowano: wzmocnienie działań prewencyjnych i edukacyjnych, doskonalenie mechanizmów monitorowania zagrożeń korupcyjnych oraz monitorowanie regulacji prawnych w zakresie przeciwdziałania przestępczości korupcyjnej, zintensyfikowanie współdziałania i koordynacji działań pomiędzy

organami ścigania. W ramach Programu m.in. stworzono system edukacji antykorupcyjnej działający we wszystkich resortach, a także w instytucjach im podległych i przez nie nadzorowanych, oparty na jednolitych założeniach ustanowionych przez Szefa KPRM, a także wydano kompleksowe wytyczne antykorupcyjne dla administracji publicznej w zakresie jednolitych rozwiązań instytucjonalnych oraz zasad postępowania dla urzędników i osób należących do grupy PTEF.

CBA współpracuje z wieloma organizacjami międzynarodowymi i organami ścigania z innych państw. Celem współpracy jest wymiana najlepszych praktyk, pogłębianie wiedzy dotyczącej zjawisk korupcyjnych, rozwiązań i instrumentów funkcjonujących za granicą, jak również bieżąca wymiana informacji związana z działaniami operacyjnymi i śledczymi prowadzonymi przez służby innych państw. Biuro uzyskało dotychczas akceptację na współpracę z 54 krajami oraz 13 organizacjami międzynarodowymi.

23 kwietnia br., z inicjatywy Szefa CBA, odbyła się międzynarodowa konferencja, która zainicjowała oficjalne, uroczyste obchody 15-lecia CBA. Z uwagi na ograniczenia spowodowane pandemią spotkanie odbyło się w formie on-line. Szef CBA witając zaproszonych gości podkreślił, że walka z korupcją to walka z przeciwnikiem globalnym, który nie zna ograniczeń prawnych, systemowych, geograficznych, językowych czy kulturowych. Dlatego też ważną częścią pracy CBA jest współpraca z innymi instytucjami poprzez wymianę informacji i codzienne, robocze kontakty. Szef CBA przytoczył słowa Henry'ego Ford'a, który powiedział „Spotkać się to początek; zgodzić się to postęp; pracować razem to sukces”. Tym samym podkreślił, że efektywna, w wielu przypadkach wieloletnia już współpraca służb czy instytucji opiera się właśnie na tych trzech filarach.

CBA na bieżąco monitoruje możliwości finansowania projektów z różnych instytucji, celem dalszego rozwoju działań antykorupcyjnych. Biuro bierze udział w projekcie pn. „Wzmocnienie potencjału informacyjnego i analitycznego CBA” współfinansowanym przez Unię Europejską ze środków Programu Krajowego Funduszu Bezpieczeństwa Wewnętrznego czy też projektu pn. „Wzmocnienie kompetencji organów ścigania i wymiaru sprawiedliwości w obszarze analiz: kryminalnej i strategicznej, wspomagających proces rozpoznawania, zwalczania i zapobiegania korupcji oraz przestępczości gospodarczej”. Przedsięwzięcie jest finansowane ze środków Norweskiego Mechanizmu Finansowego. Wcześniej CBA realizowało m.in. projekt wraz z austriackim Federalnym Biurem Antykorupcyjnym (BAK) oraz z partnerem stowarzyszonym – Europolem, „SIENA dla Organów Antykorupcyjnych (S4ACA)”. W ramach Programu Zapobieganie i Zwalczanie Przestępczości (ISEC) Komisja Europejska zdecydowała o przyznaniu CBA dofinansowania na realizację działań projektu „Rozwój Systemu Szkoleń Antykorupcyjnych”.

W 15-letniej działalności CBA może odnotować systematyczny wzrost najważniejszych wskaźników, np. liczby prowadzonych śledztw, czy wysokości zabezpieczonego

mienia. Wskazuje to na coraz większą efektywność podejmowanych działań. Łącznie CBA zabezpieczyło mienie o wartości ponad 1.5 mld zł. Tylko w ostatnich czterech latach CBA ujawniło ponad 13 mld zł szkody w mieniu Skarbu Państwa.

CBA prowadzi/ło między innymi śledztwa dotyczące: korupcji w polskiej piłce nożnej, nieprawidłowości w działaniu Komisji Majątkowej, przyjmowania korzyści majątkowych przez urzędników Centrum Projektów Informatycznych MSWiA, tzw. afery podkarpackiej, wyłudzeń podatku VAT oraz środków z funduszy unijnych, nieprawidłowości w GetBack S.A., nieprawidłowości w obrocie lekami, tzw. dzięki reprivatyzacji, prywatyzacji Ciech S.A., korupcji byłego senatora RP, korupcji w Sądzie Apelacyjnym w Krakowie, nieprawidłowości w Grupie Azoty Zakłady Chemiczne Police S.A., niegospodarności w SK Banku, byłych urzędników KNF ws. nieprawidłowości w SKOK Wołomin, korupcji w kopalniach, korupcji i kierowania grupą przestępczą przez byłego ministra transportu, działalności instytucji parabankowych, piramid finansowych czy w obrocie kryptowalutami.

Co roku na swojej stronie internetowej CBA publikuje informację podsumowującą poprzedni rok działalności.

Wydział Komunikacji Społecznej CBA

Pliki do pobrania

[Transkrypcja komunikatu audio \(docx, 12.24 KB\) 19.03.2025 14:54](#)

Aby zobaczyć player, włącz
JavaScript.

Aby zobaczyć pleyer, włącz
JavaScript.

Aby zobaczyć pleyer, włącz
JavaScript.

Aby zobaczyć pleyer, włącz
JavaScript.